Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

16. juli 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — den præjudicielle hasteprocedure — Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder — artikel 6 — ret til frihed og sikkerhed — politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager — rammeafgørelse 2002/584/RIA — den europæiske arrestordre — pligt til at fuldbyrde den europæiske arrestordre — artikel 12 — fortsat varetægtsfængsling af den eftersøgte person — artikel 15 — afgørelse om overgivelse — artikel 17 — frister og procedurer i forbindelse med afgørelsen om fuldbyrdelse — konsekvenser af en overskridelse af fristerne«

I sag C-237/15 PPU,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af High Court (Irland) ved afgørelse af 19. maj 2015, indgået til Domstolen den 22. maj 2015, i sagen:

Minister for Justice and Equality

mod

Francis Lanigan,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, vicepræsidenten, K. Lenaerts, afdelingsformændene A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (refererende dommer), A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda, S. Rodin og K. Jürimäe samt dommerne J. Malenovský, E. Levits, M. Safjan, A. Prechal og J.L. da Cruz Vilaça,

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. juli 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Francis Lanigan ved K. Kelly, BL, M. Forde, SC, og solicitor P. O'Donovan

— Irland ved E. Creedon, som befuldmægtiget, bistået af R. Barron, SC, T. McGillicuddy, BL, og solicitor H. Dockry

— den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede

* Processprog: engelsk.

— den spanske regering ved A. Rubio González, som befuldmægtiget

— den franske regering ved F.-X. Bréchot, som befuldmægtiget

— den nederlandske regering ved J. Langer, som befuldmægtiget

— Det Forenede Kongeriges regering ved V. Kaye, som befuldmægtiget, bistået af barrister J. Holmes

— Europa-Kommissionen ved R. Troosters og W. Bogensberger, som befuldmægtigede,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 15 og 17 i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT L 190, s. 1), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 (EUT L 81, s. 24, herefter »rammeafgørelsen«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med fuldbyrdelsen i Irland af en europæisk arrestordre udstedt den 17. december 2012 af Magistrates' Courts in Dungannon (Det Forenede Kongerige) mod Francis Lanigan.

Retsforskrifter

Den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder

3 Artikel 5 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«), bestemmer følgende under overskriften »Ret til frihed og sikkerhed«:

»1. Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må berøves friheden undtagen i følgende tilfælde og i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde:

[…]

f) lovlig anholdelse eller forvaring af en person for at hindre ham i uretmæssigt at trænge ind i landet eller af en person, mod hvem udvisnings- eller udleveringssag er svævende.

[…]

4. Enhver, der berøves friheden ved anholdelse eller forvaring, skal være berettiget til at tage skridt til, at der af en domstol træffes hurtig afgørelse om lovligheden af hans forvaring, og at hans løsladelse beordres, hvis forvaringen ikke er retmæssig.

[…]«

EU-retten

4 Følgende fremgår af femte og syvende betragtning til rammeafgørelsen:

»(5) Den Europæiske Unions erklærede mål at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed har skabt et ønske om at afskaffe udlevering mellem medlemsstaterne og indføre en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder. Endvidere vil indførelsen af en ny forenklet ordning for overgivelse af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning gøre det muligt at mindske den kompleksitet og den risiko for forsinkelser, der er en følge af de nuværende udleveringsprocedurer. De traditionelle samarbejdsrelationer, som hidtil har bestået mellem medlemsstaterne, bør erstattes med en ordning med fri bevægelighed for afgørelser på det strafferetlige område, både afgørelser før domsafsigelsen og endelige afgørelser, i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

[...]

(7) Da målet at erstatte det multilaterale udleveringssystem, der bygger på den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, hvis de handler enkeltvis, og derfor bedre kan gennemføres på EU-plan, kan Rådet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 2 [EU] og artikel 5 [EF]. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. sidstnævnte artikel, er denne rammeafgørelse ikke mere vidtgående end, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.«

5 Under overskriften »Definition af og pligten til at fuldbyrde en europæisk arrestordre« bestemmer rammeafgørelsens artikel 1 følgende:

»1. Den europæiske arrestordre er en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

2. Medlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse.

3. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.«

6 Rammeafgørelsens artikel 3, 4 og 4a fastsætter de obligatoriske og fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre.

7 Rammeafgørelsens artikel 12 med overskriften »Varetægtsfængsling af en person« har følgende ordlyd:

»Når en person anholdes på grundlag af en europæisk arrestordre, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed afgøre, om den pågældende skal forblive varetægtsfængslet i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning. Den pågældende kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning, under forudsætning af at denne medlemsstats kompetente myndighed træffer enhver foranstaltning, den måtte finde nødvendig, for at undgå, at den pågældende flygter.«

8 Rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, bestemmer, at »[d]en fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i denne rammeafgørelse«.

9 Rammeafgørelsens artikel 17 bestemmer:

»1. En europæisk arrestordre behandles og fuldbyrdes som hastesag.

2. I de tilfælde, hvor den eftersøgte giver sit samtykke til overgivelse, bør der træffes endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre senest ti dage efter, at dette samtykke er givet.

3. I andre tilfælde bør der træffes endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre senest 60 dage efter anholdelsen af den eftersøgte.

4. I konkrete tilfælde, hvor den europæiske arrestordre ikke kan fuldbyrdes inden for de i stk. 2 og 3 fastsatte frister, underretter den fuldbyrdende judicielle myndighed straks den udstedende judicielle myndighed herom og om grundene hertil. I så fald kan fristerne forlænges med yderligere 30 dage.

5. Så længe den fuldbyrdende judicielle myndighed ikke har truffet endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, skal den sikre sig, at de materielle betingelser for overgivelse fortsat er opfyldt.

[…]

7. Hvis en medlemsstat undtagelsesvis ikke kan overholde de frister, der er fastsat i denne artikel, underretter den Eurojust og angiver grundene til forsinkelsen. Desuden underretter en medlemsstat, der har været udsat for en anden medlemsstats gentagne forsinkelser i fuldbyrdelsen af en arrestordre, Rådet herom med henblik på en vurdering af gennemførelsen af denne rammeafgørelse i medlemsstaterne.«

10 Rammeafgørelsens artikel 23 bestemmer:

»1. Den eftersøgte overgives snarest muligt på en dato, der aftales mellem de berørte myndigheder.

2. Den pågældende overgives senest ti dage efter, at den endelige afgørelse om at fuldbyrde den europæiske arrestordre er truffet.

3. Hvis det på grund af omstændigheder, som ikke kan tilskrives nogen af medlemsstaterne, viser sig umuligt at overgive den eftersøgte inden for den i stk. 2 fastsatte frist, kontakter den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed straks hinanden og aftaler en ny dato for overgivelse. I så fald finder overgivelsen sted senest ti dage efter den således aftalte nye dato.

4. En overgivelse kan undtagelsesvis udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære grunde, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at den klart ville bringe den eftersøgtes liv eller helbred i fare. Den europæiske arrestordre skal fuldbyrdes, så snart disse grunde ikke længere foreligger. Den fuldbyrdende judicielle myndighed underretter straks den udstedende judicielle myndighed herom, og de aftaler en ny dato for overgivelsen. I så fald finder overgivelsen sted senest ti dage efter den således aftalte nye dato.

5. Hvis den pågældende stadig er varetægtsfængslet efter udløbet af de i stk. 2-4 nævnte frister, løslades han.«

11 Rammeafgørelsens artikel 26, stk. 1, bestemmer:

»Den udstedende medlemsstat fradrager enhver periode, hvor den eftersøgte har været varetægtsfængslet i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, i den samlede varighed af den periode, den pågældende skal afsone i den udstedende medlemsstat som følge af idømmelsen af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.«

Irsk ret

12 Section 13(5) i European Arrest Warrant Act 2003 (lov om den europæiske arrestordre af 2003) bestemmer:

»En person, der anholdes i henhold til en europæisk arrestordre, skal snarest muligt efter sin anholdelse fremstilles for High Court, og High Court skal, såfremt den er overbevist om, at personen er den person, mod hvem den europæiske arrestordre er udstedt:

(a) varetægtsfængsle personen eller løslade personen mod kaution (og med henblik herpå skal High Court have samme beføjelser til at varetægtsfængsle, som den ville have, såfremt personen blev fremstillet for den med henblik på retsforfølgning)

(b) fastsætte en dato som omhandlet i section 16 (som skal være en dato, der ikke ligger senere end 21 dage efter datoen for personens anholdelse) […]«

13 Denne lovs section 16(9) og (10) har følgende ordlyd:

»(9) Såfremt High Court ikke i henhold til section 13 eller 14 senest 60 dage fra anholdelsen af den pågældende person har afsagt kendelse i henhold til subsection (1) eller (2) eller subsection (1) eller (2) i section 15 eller har besluttet ikke at afsige kendelse i henhold til subsection (1) eller (2), skal den pålægge statens centrale myndighed at oplyse den udstedende judicielle myndighed og i givet fald Eurojust om grundene, der er angivet i pålægget, og statens centrale myndighed skal overholde dette pålæg.

(10) Såfremt High Court ikke i henhold til section 13 eller 14 senest 90 dage fra anholdelsen af den pågældende person har afsagt kendelse i henhold til subsection (1) eller (2) eller subsection (1) eller (2) i section 15 eller har besluttet ikke at afsige kendelse i henhold til subsection (1) eller (2), skal den pålægge statens centrale myndighed at oplyse den udstedende judicielle myndighed og i givet fald Eurojust om grundene, der er angivet i pålægget, og statens centrale myndighed skal overholde dette pålæg.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Den 17. december 2012 udstedte Magistrates' Court in Dungannon en europæisk arrestordre mod sagsøgte i hovedsagen i forbindelse med en strafforfølgning, der er indledt over for den pågældende for handlinger, der blev begået i Det Forenede Kongerige den 31. maj 1998, og som kan kvalificeres som forsætligt manddrab og besiddelse af skydevåben med forsæt til at bringe liv i fare.

15 Den 7. januar 2013 påtegnede High Court denne europæiske arrestordre, således at An Garda Síochána (det nationale politi) kunne pågribe Francis Lanigan.

16 Francis Lanigan blev den 16. januar 2013 pågrebet på grundlag af nævnte europæiske arrestordre og blev fremstillet for High Court. Han meddelte herved denne ret, at han ikke gav samtykke til at skulle overgives til Det Forenede Kongeriges judicielle myndigheder, og han blev fængslet i afventning af, at der blev truffet en afgørelse vedrørende overgivelsen af ham til disse myndigheder.

17 High Courts behandling af Francis Lanigans situation begyndte den 30. juni 2014 efter en række udsættelser af bl.a. processuelle grunde som beskrevet i forelæggelsesafgørelsen. Sagsøgte i hovedsagen gjorde herved nye argumenter gældende, der ifølge ham var til hinder for hans overgivelse til Det Forenede Kongeriges myndigheder. Vurderingen af, om disse argumenter kunne tiltrædes, førte bl.a.

til, at der blev sendt en forespørgsel om yderligere oplysninger fra disse myndigheder med henblik på at kunne vurdere pålideligheden af Francis Lanigans påstande om, at en overgivelse af ham til disse myndigheder ville kunne bringe hans liv i fare.

18 Efter modtagelsen af de oplysninger, som der blev anmodet om den 8. december 2004, indgav Francis Lanigan den 15. december 2014 en anmodning om løsladelse mod kaution. High Court imødekom anmodningen og gav tilladelse til løsladelse af ham mod kaution under overholdelse af visse betingelser. Da disse betingelser imidlertid ikke er blevet opfyldt, er Francis Lanigan fortsat fængslet.

19 Francis Lanigan har i retsmødet for High Court den 15. december 2014 endvidere gjort gældende, at anmodningen om overgivelse skal afvises som følge af, at de i rammeafgørelsen fastsatte frister er overskredet.

20 På denne baggrund har High Court besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Hvad er virkningen af den manglende overholdelse af fristerne i [rammeafgørelsens] artikel 17 […], sammenholdt med bestemmelserne i rammeafgørelsens artikel 15?

2) Medfører den manglende overholdelse af fristerne i [rammeafgørelsens] artikel 17 […] rettigheder for en person, der er varetægtsfængslet i afventning af en afgørelse om den pågældendes overgivelse, for en periode, der ligger ud over disse tidsfrister?«

Om hasteproceduren

21 High Court har anmodet om, at den foreliggende præjudicielle forelæggelse undergives hasteproceduren, der er fastsat i artikel 107 i Domstolens procesreglement.

22 Den forelæggende ret har i sin begrundelse for denne anmodning fremhævet, at sagsøgte i hovedsagen har været varetægtsfængslet siden den 16. januar 2013 med henblik på fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, der er udstedt mod ham.

23 I denne henseende bemærkes for det første, at den foreliggende præjudicielle forelæggelse vedrører fortolkningen af rammeafgørelsen, der henhører under det område, der er indeholdt i EUF-traktatens tredje del, afsnit V, vedrørende et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Den kan således gøres til genstand for den præjudicielle hasteprocedure.

24 For det andet bemærkes, at Francis Lanigan på nuværende tidspunkt er frihedsberøvet, og at hans fortsatte varetægtsfængsling afhænger af løsningen af tvisten i hovedsagen.

25 På denne baggrund har Domstolens Fjerde Afdeling den 28. maj 2015 efter forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at efterkomme den forelæggende rets anmodning om, at den foreliggende præjudicielle forelæggelse undergives hasteproceduren, og at hjemvise sagen til Domstolen med henblik på, at denne henviser sagen til Store Afdeling.

Om de præjudicielle spørgsmål

26 Med de præjudicielle spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om rammeafgørelsens artikel 12, artikel 15, stk. 1, og artikel 17 skal fortolkes således, at de er til hinder for, at den fuldbyrdende judicielle myndighed efter udløbet af de frister, der er

fastsat i nævnte artikel 17, dels vedtager en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, dels opretholder varetægtsfængslingen af den eftersøgte person, selv om den samlede varighed af denne persons varetægtsfængsling overstiger disse frister.

27 Indledningsvis bemærkes, at rammeafgørelsen, således som det navnlig fremgår af dens artikel 1, stk. 1 og 2, og af femte og syvende betragtning hertil, har til formål at erstatte det multilaterale udleveringssystem mellem medlemsstaterne med en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning, og at denne ordning er baseret på princippet om gensidig anerkendelse (domme Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, præmis 36, og F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 34).

28 Rammeafgørelsen har således med indførelsen af en ny forenklet og mere effektiv ordning for overgivelse af personer, der er dømt eller mistænkt for at have overtrådt straffelovgivningen, til formål at lette og fremskynde det retlige samarbejde med henblik på at bidrage til at gennemføre Unionens erklærede mål om at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed på grundlag af den høje grad af tillid, der skal være mellem medlemsstaterne (domme Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, præmis 37, og F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 35).

29 Dette mål om at fremskynde det retlige samarbejde ligger til grund for flere aspekter i rammeafgørelsen, herunder navnlig for håndteringen af fristerne for vedtagelse af afgørelser om den europæiske arrestordre (dom F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 58).

30 I denne henseende bemærkes, at rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, generelt bestemmer, at den fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den eftersøgte person »inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i denne rammeafgørelse«.

31 Hvad navnlig angår vedtagelsen af en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre bestemmer rammeafgørelsens artikel 17, stk. 1, at den europæiske arrestordre »behandles og fuldbyrdes som hastesag«. Denne artikels stk. 2 og 3 fastsætter herved præcise frister, inden for hvilke der bør træffes endelig afgørelse om fuldbyrdelse af en sådan arrestordre, idet artiklens stk. 4 gør det muligt at forlænge disse frister, inden for hvilke afgørelsen bør træffes.

32 Det følger af Domstolens praksis, at rammeafgørelsens artikel 15 og 17 skal fortolkes således, at de kræver, at den endelige afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre i princippet vedtages inden for disse frister, hvis betydning i øvrigt også fremgår af andre af rammeafgørelsens bestemmelser (jf. i denne retning dom F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 62 og 64).

33 Det følger af det ovenstående, at den fuldbyrdende medlemsstat er forpligtet til at overholde de frister, der er fastsat i nævnte artikel 17. Med henblik på at besvare de forelagte spørgsmål er det derfor nødvendigt at vurdere, om det fortsat er muligt dels at vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, dels at opretholde varetægtsfængslingen af den eftersøgte person på grundlag af denne arrestordre, når denne stat ikke har overholdt forpligtelsen til at vedtage en endelig afgørelse om fuldbyrdelse af arrestordren inden for de fastsatte frister.

Om vedtagelsen af afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre

34 Selv om rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, klart bestemmer, at den fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den pågældende person inden for de frister, der er fastsat i rammeafgørelsen, er denne bestemmelses ordlyd ikke tilstrækkelig med henblik på at fastslå, om fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre skal gennemføres efter udløbet af disse frister, og navnlig om den fuldbyrdende judicielle myndighed er forpligtet til at vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17.

35 I denne henseende bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dens ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (domme Maatschap L.A. en D.A.B. Langestraat en P. Langestraat-Troost, C-11/12, EU:C:2012:808, præmis 27, og Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

36 Hvad angår den sammenhæng, hvori rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, indgår, følger det af Domstolens faste praksis, at princippet om gensidig anerkendelse, der udgør »hjørnestenen« i det retlige samarbejde, i medfør af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2, indebærer, at medlemsstaterne i princippet har pligt til at fuldbyrde en europæisk arrestordre. Medlemsstaterne kan således kun nægte at fuldbyrde en sådan arrestordre af de grunde til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 3, 4 og 4a, og de kan kun underlægge arrestordrens fuldbyrdelse de betingelser, der er defineret i rammeafgørelsens artikel 5 (jf. i denne retning domme West, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, præmis 55, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, præmis 38, og F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 36).

37 Henset til dels den centrale karakter af forpligtelsen til at fuldbyrde den europæiske arrestordre inden for den ordning, der er indført ved rammeafgørelsen, dels den omstændighed, at der ikke i rammeafgørelsen findes en udtrykkelig angivelse for så vidt angår begrænsninger af denne forpligtelses tidsmæssige gyldighed, kan den regel, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, derfor ikke fortolkes således, at den indebærer, at den fuldbyrdende judicielle myndighed ikke længere kan vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17, eller at den fuldbyrdende medlemsstat ikke længere er forpligtet til at fremme proceduren til fuldbyrdelse heraf.

38 Denne fortolkning underbygges af den omstændighed, at EU-lovgiver i rammeafgørelsens artikel 17, stk. 7, udtrykkeligt har nævnt den situation, hvor en medlemsstat ikke kan overholde de i denne artikel 17 fastsatte frister, uden herved at fastsætte, at den fuldbyrdende judicielle myndighed dermed ikke længere kan vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, eller at forpligtelsen til at fremme proceduren til fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre i dette tilfælde er bortfaldet. Rammeafgørelsens artikel 17, stk. 7, nævner i øvrigt en opståen af en eller gentagne »forsinkelser i fuldbyrdelsen«, hvilket således viser, at det er EU-lovgivers opfattelse, at fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre i en situation, hvor disse frister ikke er blevet overholdt, skal udskydes, men ikke opgives.

39 En modsat fortolkning af rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, ville derudover ikke være forenelig med rammeafgørelsens artikel 17, stk. 5. Sidstnævnte bestemmelse fastsætter således, at den fuldbyrdende judicielle myndighed skal sikre sig, at de materielle betingelser for faktisk overgivelse af den eftersøgte person fortsat er opfyldt frem til vedtagelsen af en endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, uden at gyldigheden af denne forpligtelse begrænses tidsmæssigt, og navnlig uden at det fastsættes, at denne forpligtelse bortfalder efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17. At en sådan forpligtelse fortsat består i dette tilfælde, giver imidlertid kun mening, såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed er forpligtet til at vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre efter udløbet af disse frister.

40 En fortolkning af rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, hvorefter den fuldbyrdende judicielle myndighed ikke længere skal vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre efter udløbet af disse frister, ville desuden kunne gribe ind i det mål om at fremskynde og forenkle det retlige samarbejde, der forfølges med rammeafgørelsen, idet denne fortolkning bl.a. ville kunne tvinge den udstedende medlemsstat til at udstede en anden europæisk arrestordre med henblik på gennemførelsen af en ny overgivelsesprocedure inden for de frister, der er fastsat i rammeafgørelsen.

41 Ved at det undgås, at virkningen af europæiske arrestordrer svækkes, og at forsinkelsen i forbindelse med fuldbyrdelse af disse arrestordrer medfører mere komplicerede procedurer, indebærer en fortolkning af rammeafgørelsens artikel 15 og 17, hvorefter afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre stadig kan vedtages efter udløbet af de i sidstnævnte artikel fastsatte frister, således kun, at overgivelse af eftersøgte personer lettes, i overensstemmelse med princippet om gensidig anerkendelse, som er fastslået i rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2, og som udgør den grundlæggende regel heri (jf. analogt domme Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, præmis 59, og West, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, præmis 62). En modsat fortolkning af rammeafgørelsens artikel 15 og 17 ville endvidere fremme forhalingsmanøvrer med det formål at hindre fuldbyrdelsen af europæiske arrestordrer.

42 Det følger af det ovenstående, at den blotte omstændighed, at de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17, er udløbet, ikke fritager den fuldbyrdende medlemsstat fra sin forpligtelse til at fremme proceduren til fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre og vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse heraf.

Om opretholdelsen af varetægtsfængslingen af den eftersøgte person

43 I henhold til rammeafgørelsens artikel 12 skal den fuldbyrdende judicielle myndighed afgøre, om en person, der er blevet anholdt på grundlag af en europæisk arrestordre, skal forblive varetægtsfængslet i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning. I denne artikel er det ligeledes præciseret, at denne person på et hvilket som helst tidspunkt kan løslades midlertidigt i overensstemmelse med denne stats lovgivning, under forudsætning af at denne stats kompetente myndighed træffer enhver foranstaltning, den måtte finde nødvendig, for at undgå, at den pågældende flygter.

44 Det bemærkes, at denne artikel ikke generelt fastsætter, at det udelukkende er muligt at opretholde varetægtsfængslingen af den eftersøgte person inden for præcise tidsgrænser, og navnlig ikke fastsætter, at en opretholdelse er udelukket efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17.

45 På samme måde fastsætter rammeafgørelsens artikel 12 ikke – selv om den på visse betingelser giver mulighed for midlertidigt at løslade en person, der er blevet arresteret på grundlag af en europæisk arrestordre – at den fuldbyrdende judicielle myndighed efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17, er forpligtet til at iværksætte en sådan midlertidig løsladelse eller a fortiori ganske enkelt løslade den pågældende.

46 I denne henseende må det fremhæves, at ingen anden af rammeafgørelsens bestemmelser fastsætter forpligtelser af en sådan art.

47 I modsætning til rammeafgørelsens artikel 23, stk. 5, hvorefter den eftersøgte person efter udløbet af fristerne for overgivelse af den pågældende efter vedtagelsen af afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre skal løslades, hvis den pågældende stadig er varetægtsfængslet, fastsætter rammeafgørelsens artikel 17 navnlig ikke en forbindelse mellem løsladelsen af nævnte person og udløbet af fristerne for vedtagelsen af denne afgørelse.

48 I denne henseende bemærkes, at rammeafgørelsens artikel 17 i stk. 2 og 3 bestemmer, at afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre »bør […] træffes« inden for de anførte frister, og i stk. 4 bestemmer, at disse frister »kan […] forlænges«, mens rammeafgørelsens artikel 23, stk. 5, på mere bekræftende vis bestemmer, at den eftersøgte person »løslades«, hvis den pågældende stadig er varetægtsfængslet ved udløbet af de frister, der er omhandlet i denne artikel.

49 Hvad angår denne forskel mellem de konsekvenser, som EU-lovgiver har fastsat i forbindelse med udløbet af de frister, der er fastsat i henholdsvis rammeafgørelsens artikel 17 og 23, bemærkes i øvrigt, at Kommissionens forslag, der førte til vedtagelsen af rammeafgørelsen (KOM(2001) 522 endelig), omvendt fastsatte, at den eftersøgte person ufravigeligt skulle løslades efter såvel udløbet af fristerne for vedtagelse af afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre som udløbet af fristerne for overgivelse.

50 For så vidt som det fremgår af betragtningerne i nærværende doms præmis 34-42, at proceduren til fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre også skal fremmes efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17, ville en generel og ubetinget forpligtelse til midlertidigt at løslade eller a fortiori til ganske enkelt at løslade denne person efter udløbet af disse frister, eller når den samlede varighed af varetægtsfængslingen af den eftersøgte person overstiger nævnte frister, desuden kunne begrænse effektiviteten af den ordning for overgivelse, der er indført ved rammeafgørelsen, og dermed være til hinder for virkeliggørelsen af de mål, der forfølges hermed.

51 Endelig bemærkes, at rammeafgørelsens artikel 26, stk. 1, bestemmer, at den udstedende medlemsstat fradrager enhver periode, hvor den eftersøgte har været varetægtsfængslet i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, i den samlede varighed af den periode, den pågældende skal afsone i den udstedende medlemsstat, hvorved det således sikres, at der ved fuldbyrdelsen af en frihedsstraf i den udstedende medlemsstat tages behørigt hensyn til enhver periode med varetægtsfængsling, selv en periode, der følger af en eventuel opretholdelse af varetægtsfængslingen efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17.

52 Heraf følger, at rammeafgørelsens artikel 12, sammenholdt med dens artikel 17, skal fortolkes således, at den i princippet ikke er til hinder for, at den fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med lovgivningen i den fuldbyrdende medlemsstat opretholder varetægtsfængslingen af den eftersøgte person efter udløbet af de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17, selv hvis den samlede varighed af varetægtsfængslingen af den pågældende overstiger disse frister.

53 I rammeafgørelsens artikel 1, stk. 3, anføres det imidlertid udtrykkeligt, at denne ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 EU og afspejles i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), hvilken pligt desuden vedrører alle medlemsstaterne, herunder navnlig både den udstedende og den fuldbyrdende medlemsstat (jf. i denne retning dom F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 40 og 41).

54 Rammeafgørelsens artikel 12 skal derfor fortolkes i overensstemmelse med chartrets artikel 6, som fastsætter, at enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed.

55 I denne henseende bemærkes, at chartrets artikel 52, stk. 1, giver mulighed for, at der kan indføres begrænsninger i udøvelsen af rettigheder såsom dem, der er knæsat i chartrets artikel 6, for så vidt som disse begrænsninger er fastlagt i lovgivningen, respekterer disse rettigheders og friheders væsentligste indhold, og at de under iagttagelse af proportionalitetsprincippet er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder (jf. i denne retning dom Volker und Markus Schecke og Eifert, C-92/09 og C-93/09, EU:C:2010:662, præmis 50).

56 Det fremgår endvidere af chartrets artikel 52, stk. 3, at i det omfang chartret indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved EMRK, har de samme betydning og omfang som i konventionen. Chartrets artikel 53 tilføjer i denne forbindelse, at ingen bestemmelse heri må fortolkes som en begrænsning af eller et indgreb i de rettigheder, der anerkendes i bl.a. EMRK (jf. dom Volker und Markus Schecke og Eifert, C-92/09 og C-93/09, EU:C:2010:662, præmis 51).

57 Det fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende EMRK's artikel 5, stk. 1, litra f), om udleveringssager, at det alene er afviklingen af en sådan procedure, som begrunder frihedsberøvelse på grundlag af denne artikel, og at frihedsberøvelsen følgelig ophører med at være begrundet, såfremt proceduren ikke føres med den påkrævede omhu (jf. bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme Quinn mod Frankrig, 22.3.1995, serie A, nr. 311, præmis 48, og Gallardo Sanchez mod Italien, sag nr. 11620/07, præmis 40, ECHR 2015).

58 Eftersom udstedelsen af en europæisk arrestordre ikke i sig selv kan begrunde varetægtsfængsling af den eftersøgte person i en periode, hvis samlede varighed overstiger den tid, der er nødvendig med henblik på fuldbyrdelse af denne arrestordre, kan den fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med chartrets artikel 6 derfor kun beslutte fortsat at varetægtsfængsle den pågældende, såfremt proceduren til fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre er blevet ført med tilstrækkelig omhu, og varigheden af varetægtsfængslingen dermed ikke er for vidtgående.

59 For at sikre, at dette er tilfældet, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed foretage en konkret prøvelse af den omhandlede situation under hensyntagen til alle de relevante forhold med henblik på at vurdere begrundelsen for procedurens varighed, herunder eventuel passivitet udvist af de omhandlede medlemsstaters myndigheder og i givet fald den eftersøgte persons medvirken til periodens varighed. Der skal også tages hensyn til den straf, som denne person kan blive eller er blevet idømt for så vidt angår de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for udstedelsen af den europæiske arrestordre, som den eftersøgte person er genstand for, og til, hvorvidt der foreligger en flugtrisiko.

60 I denne sammenhæng er den omstændighed, at den eftersøgte person har været varetægtsfængslet i en periode, hvis samlede varighed i betydelig grad overstiger de frister, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 17, ligeledes relevant, for så vidt som disse frister, henset navnlig til den væsentlige rolle, som princippet om gensidig anerkendelse har i den ordning, der er indført ved rammeafgørelsen, i princippet er tilstrækkelige til, at den fuldbyrdende judicielle myndighed foretager den indledende prøvelse inden fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre og vedtager afgørelsen om fuldbyrdelse heraf.

61 Såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed i henhold til den prøvelse, der er nævnt i nærværende doms præmis 58-60, konkluderer, at den er forpligtet til at løslade den eftersøgte person, tilkommer det den således under alle omstændigheder i medfør af rammeafgørelsens artikel 12 og artikel 17, stk. 5, at underlægge den midlertidige løsladelse af denne person enhver foranstaltning, den måtte finde nødvendig, for at undgå, at den pågældende flygter, og at sikre sig, at de materielle betingelser for faktisk overgivelse af den pågældende fortsat er opfyldt, så længe der ikke er truffet endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre.

62 Henset til det ovenstående skal de forelagte spørgsmål herefter for det første besvares med, at rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, og artikel 17, skal fortolkes således, at den fuldbyrdende judicielle myndighed fortsat er forpligtet til at vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre efter udløbet af de frister, der er fastsat i nævnte artikel 17.

63 For det andet skal rammeafgørelsens artikel 12, sammenholdt med dens artikel 17, og henset til chartrets artikel 6, fortolkes således, at den i en sådan situation ikke er til hinder for den fortsatte varetægtsfængsling af den eftersøgte person i overensstemmelse med lovgivningen i den fuldbyrdende medlemsstat, selv hvis den samlede varighed af varetægtsfængslingen af den pågældende overstiger disse frister, for så vidt som varigheden ikke er for vidtgående, henset til kendetegnene for den procedure, der føres i hovedsagen, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. Såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed beslutter at løslade nævnte person, er den forpligtet til at underlægge den midlertidige løsladelse af personen enhver foranstaltning, den måtte finde nødvendig,

for at undgå, at den pågældende flygter, og at sikre sig, at de materielle betingelser for faktisk overgivelse af den pågældende fortsat er opfyldt, så længe der ikke er truffet endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre.

Sagens omkostninger

64 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 15, stk. 1, og artikel 17 i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, skal fortolkes således, at den fuldbyrdende judicielle myndighed fortsat er forpligtet til at vedtage en afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre efter udløbet af de frister, der er fastsat i nævnte artikel 17.

Rammeafgørelsens artikel 12, sammenholdt med dens artikel 17, og henset til artikel 6 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at den i en sådan situation ikke er til hinder for den fortsatte varetægtsfængsling af den eftersøgte person i overensstemmelse med lovgivningen i den fuldbyrdende medlemsstat, selv hvis den samlede varighed af varetægtsfængslingen af den pågældende overstiger disse frister, for så vidt som varigheden ikke er for vidtgående, henset til kendetegnene for den procedure, der føres i hovedsagen, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. Såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed beslutter at løslade nævnte person, er den forpligtet til at underlægge den midlertidige løsladelse af personen enhver foranstaltning, den måtte finde nødvendig, for at undgå, at den pågældende flygter, og at sikre sig, at de materielle betingelser for faktisk overgivelse af den pågældende fortsat er opfyldt, så længe der ikke er truffet endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre.

Underskrifter